

BÁO CÁO

kết quả giám sát về tình hình sắp xếp, đổi mới và cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước do tỉnh quản lý giai đoạn 2016 - 2020

Kính gửi: Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh

Thực hiện Chương trình giám sát năm 2019 của HĐND tỉnh, Ban kinh tế - ngân sách HĐND tỉnh tổ chức giám sát về tình hình sắp xếp, đổi mới và cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước do tỉnh quản lý giai đoạn 2016 - 2020. Tham gia giám sát gồm thành viên Ban kinh tế - ngân sách; đại diện lãnh đạo Văn phòng HĐND tỉnh, Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Tài chính, Ban Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp tỉnh; Thường trực HĐND một số huyện, thị xã, thành phố có liên quan. Từ ngày 06/6/2019 đến ngày 20/6/2019, Ban kinh tế - ngân sách HĐND tỉnh đã làm việc với Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Triệu Hải, Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Đường 9, Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Bến Hải, Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt; nghiên cứu các Báo cáo của Ban Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp. Ban kinh tế - ngân sách HĐND tỉnh báo cáo kết quả như sau:

I. Tình hình triển khai thực hiện

Ban Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp đã kịp thời tham mưu UBND tỉnh tập trung chỉ đạo các cấp, các ngành, các doanh nghiệp nhà nước cụ thể hóa và triển khai thực hiện nhiều chủ trương, chính sách, biện pháp để tiếp tục sắp xếp, đổi mới, cổ phần hóa nhằm phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước¹. Ban hành các văn bản hướng dẫn thực hiện, kiểm tra đôn đốc quá trình tiến hành cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước; đồng thời kiểm tra, giám sát việc tuân thủ các quy định của pháp luật về quản lý vốn, tài sản nhà nước.

Chính quyền các cấp đã tích cực triển khai công tác phổ biến kiến thức, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành, các doanh nghiệp nhà nước trong việc thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật về doanh nghiệp nhà nước. Tạo sự chuyển biến về phương thức tổ chức quản lý, quản trị doanh nghiệp, nâng cao chất lượng, hiệu quả, năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn.

¹ Nghị quyết 12-NQ/TW ngày 03/6/2017 của BCH TW Đảng tiếp tục cơ cấu lại, đổi mới và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước; Nghị quyết số 30-NQ/TW ngày 12/3/2014 của Bộ Chính trị; Nghị định số 118/2014/NĐ-CP ngày 17/12/2014 của Chính phủ; Quyết định số 707/QĐ-TTg ngày 25/5/2017 của Thủ tướng Chính phủ; Chương trình hành động số 94-CTHĐ/TU ngày 17/10/2017 của Tỉnh ủy...

Một số doanh nghiệp nhà nước đã tích cực, chủ động, phối hợp triển khai thực hiện theo quy định pháp luật và các văn bản chỉ đạo của tỉnh.

II. Kết quả sắp xếp, đổi mới và cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước

1. Thực trạng cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước đến năm 2016

Tính đến năm 2016, Ban Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp đã tham mưu UBND tỉnh tổ chức thực hiện hoàn thành cổ phần hóa 04 doanh nghiệp trong tổng số 10 doanh nghiệp nhà nước do tỉnh quản lý, gồm: Công ty TNHH MTV Đông Trường Sơn đã chuyển đổi thành Công ty cổ phần Minh Hưng Quảng Trị năm 2012, nhà nước không nắm giữ cổ phần; Công ty TNHH một thành viên Thương mại Quảng Trị đã chuyển đổi thành Công ty cổ phần Tổng công ty Thương mại Quảng Trị năm 2014, nhà nước nắm 57,33% cổ phần; Công ty TNHH MTV cấp nước và Xây dựng Quảng Trị đã chuyển đổi thành Công ty cổ phần nước sạch Quảng Trị năm 2016, nhà nước nắm 94,43% cổ phần; Công ty TNHH MTV Môi trường và Công trình đô thị Đông Hà đã chuyển đổi thành Công ty cổ phần Môi trường và Công trình đô thị Đông Hà, nhà nước nắm 55,38% cổ phần. Riêng Công ty TNHH một thành viên Cảng Cửa Việt do có thay đổi các phương án sản xuất kinh doanh nên chưa hoàn thành cổ phần hóa.

Duy trì 05 doanh nghiệp 100% vốn nhà nước, gồm: Công ty TNHH một thành viên Lâm nghiệp Bến Hải; Công ty TNHH một thành viên Lâm nghiệp Triệu Hải; Công ty TNHH một thành viên Lâm nghiệp Đường 9; Công ty TNHH một thành viên Xổ số Kiến thiết Quảng Trị; Công ty TNHH một thành viên Quản lý và Khai thác công trình thủy lợi.

2. Kết quả sắp xếp, đổi mới và cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước giai đoạn 2017 - 2020

2.1. Thực hiện cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước

Đến nay, cơ bản hoàn thành công tác cổ phần hóa đối với Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt². Theo đó, xác định vốn điều lệ 34.259.800.000 đồng; phát hành 3.425.980 cổ phần; nhà nước nắm giữ 2.106.245 cổ phần, chiếm 61,479%. UBND tỉnh đang chỉ đạo Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt và các sở, ban ngành có liên quan hoàn thành các thủ tục để tổ chức bán cổ phần nhà nước theo đúng quy định nhằm hoàn tất việc chuyển đổi Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt thành công ty cổ phần trong tháng 9 năm 2019.

² Theo Công văn số 991/TTg-ĐMDN ngày 10/7/2017 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt danh mục DNNN hoàn thành cổ phần hóa theo từng năm giai đoạn 2017 - 2020, tỉnh Quảng Trị được giao thực hiện cổ phần hóa Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt vào năm 2017. Các công việc đã thực hiện: Xây dựng kế hoạch cổ phần hóa; phê duyệt phương án chuyển thành công ty cổ phần; điều chỉnh cơ cấu cổ phần phát hành của phương án cổ phần hóa; phê duyệt đơn vị tư vấn tổ chức bán cổ phần lần đầu; điều chỉnh tiêu chí lựa chọn nhà đầu tư chiến lược; xác định giá trị doanh nghiệp tại thời điểm 24h ngày 31/12/2016 (lần 2); phê duyệt danh sách nhà đầu tư chiến lược tham gia đấu thầu cổ phần hóa; xác định giá trị doanh nghiệp tại thời điểm 24 giờ ngày 30/6/2018 (lần 3); tiếp tục điều chỉnh cơ cấu cổ phần phát hành của phương án cổ phần hóa...

Đang tiến hành cổ phần hóa đối với 03 công ty lâm nghiệp trên địa bàn tỉnh³, gồm: Công ty TNHH một thành viên Lâm nghiệp Bến Hải; Công ty TNHH một thành viên Lâm nghiệp Triệu Hải; Công ty TNHH một thành viên Lâm nghiệp Đường 9. Theo đó, UBND tỉnh đã thành lập Ban chỉ đạo cổ phần hóa; phê duyệt kế hoạch cổ phần hóa, dự toán chi phí cổ phần hoá; kế hoạch lựa chọn nhà thầu đơn vị tư vấn cổ phần hoá. Hiện nay, các công ty lâm nghiệp đang tích cực tiến hành rà soát đất đai, phối hợp với các địa phương, cơ quan chức năng xử lý các trường hợp xâm canh, xâm lấn đất đai, hoàn thành việc cắm mốc ranh giới đất đai; hoàn thiện phương án sử dụng đất để trình UBND tỉnh phê duyệt.

Tiếp tục duy trì 02 doanh nghiệp 100% vốn nhà nước: Công ty TNHH một thành viên Xổ số Kiến thiết Quảng Trị và Công ty TNHH một thành viên Quản lý và Khai thác công trình thủy lợi.

2.2. Thực hiện thoái vốn doanh nghiệp nhà nước⁴

Tỉnh đã hoàn thành việc thoái 43,52% (cả 02 năm 2017 và 2019) phần vốn nhà nước của Công ty cổ phần Nước sạch Quảng Trị cho nhà đầu tư chiến lược. Công ty đang tiếp tục thực hiện hoàn thành các thủ tục để thoái 16% vốn nhà nước tại công ty trong năm 2019. Hoàn thành thoái 100% vốn nhà nước tại Công ty cổ phần Quản lý và Xây dựng Giao thông Quảng Trị và Công ty cổ phần Tân Hưng Quảng Trị. Đối với Công ty cổ phần Môi trường và Đô thị Đông Hà, do không có nhà đầu tư nào trúng đấu giá khi tổ chức bán đấu giá công khai cổ phần thuộc sở hữu Nhà nước (19,36% vốn điều lệ), nên phần vốn nhà nước hiện tại chiếm 55,37%. Công ty cổ phần tổng công ty Thương mại Quảng Trị đã được UBND tỉnh phê duyệt kế hoạch thoái vốn, kế hoạch lựa chọn nhà thầu tư vấn thực hiện thoái vốn, phương án thoái vốn, lựa chọn đơn vị tư vấn thoái vốn nhà nước; phê duyệt giá cổ phần của Công ty tại thời điểm ngày 30/9/2018 để thoái vốn nhà nước... Theo đó, vốn nhà nước tại Công ty còn lại 51,19% vốn điều lệ. Công ty hiện đang gấp rút triển khai các thủ tục để hoàn thành việc thoái vốn trong năm 2019.

³ Thực hiện theo Nghị định số 118/2014/NĐ-CP ngày 17/12/2014 của Chính phủ về sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của Công ty nông, lâm nghiệp

⁴ Thực hiện Quyết định số 1232/QĐ-TTg ngày 17/8/2017 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt danh mục doanh nghiệp có vốn nhà nước thực hiện thoái vốn giai đoạn 2017 - 2020. Trong đó, tỉnh Quảng Trị được giao nhiệm vụ thực hiện thoái vốn nhà nước tại 5 công ty cổ phần, gồm có: Năm 2017 thực hiện thoái vốn 03 Công ty: Công ty cổ phần nước sạch Quảng Trị (tỷ lệ thoái vốn 30%); Công ty cổ phần Tân Hưng (tỷ lệ thoái vốn 30%) và Công ty cổ phần Quản lý và xây dựng giao thông Quảng Trị (tỷ lệ thoái vốn 30%). Năm 2018 thực hiện thoái vốn 02 Công ty: Công ty cổ phần Tổng công ty Thương mại Quảng Trị (tỷ lệ thoái vốn 28,67%); Công ty cổ phần Môi trường và Đô thị Đông Hà (tỷ lệ thoái vốn 19,36%). Năm 2019 thực hiện thoái vốn Công ty cổ phần nước sạch Quảng Trị (tỷ lệ thoái vốn 13,52%). Năm 2020 thực hiện thoái vốn tại Công ty cổ phần Tổng công ty Thương mại Quảng Trị (tỷ lệ thoái vốn 28,66%).

III. Khó khăn, hạn chế và nguyên nhân

1. Một số hạn chế, khó khăn:

Công tác cổ phần hóa, thoái vốn tại doanh nghiệp có vốn nhà nước chịu chi phối của rất nhiều văn bản quy phạm pháp luật, nhiều nội dung quy định chồng chéo, nhiều nội dung chưa có quy định pháp lý dẫn đến quá trình tổ chức cổ phần hóa, cơ cấu lại doanh nghiệp gặp nhiều vướng mắc.

Thực hiện cổ phần hóa đối với các công ty lâm nghiệp và Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt chậm so với kế hoạch đề ra và đến nay đều chưa hoàn thành⁵. Đặc biệt, Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt đã chậm trễ rất nhiều năm⁶, thực hiện 3 lần định giá doanh nghiệp và nhiều lần điều chỉnh phương án cổ phần hóa.

Việc cổ phần hóa các công ty lâm nghiệp gặp nhiều khó khăn trong quá trình khoanh định, xử lý đất đai chồng lấn, tranh chấp giữa lâm trường với các tổ chức, cá nhân; chưa thống nhất được với các địa phương về diện tích giao lại theo Nghị quyết số 29/NQ-HĐND ngày 14/12/2017 của HĐND tỉnh⁷, nên chưa hoàn thiện phương án sử dụng đất và chưa thể tiến hành định giá doanh nghiệp.

Chính sách cổ phần hóa còn có một số bất cập, ảnh hưởng đến tiến độ cổ phần hóa như: Cơ chế định giá, phương pháp xác định giá khởi điểm, xác định giá quyền sử dụng đất, tính toán giá trị lợi thế doanh nghiệp, lựa chọn nhà đầu tư chiến lược...

Việc thoái vốn nhà nước chưa thực hiện theo đúng lộ trình, gặp khó khăn trong tìm kiếm, lựa chọn nhà đầu tư chiến lược; đặc biệt đến nay chưa tổ chức bán đấu giá thành công cổ phần thuộc sở hữu nhà nước đối với Công ty cổ phần Môi trường và Đô thị Đông Hà.

Một số doanh nghiệp hoạt động trong những ngành, lĩnh vực điều kiện phát triển khó khăn, công nghệ lạc hậu, lại không được xử lý dứt điểm những tồn tại về tài chính khi cổ phần hóa, nên kết quả sản xuất, kinh doanh chưa cao, chưa tạo được đột phá mới sau cổ phần hóa⁸.

2. Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế

Hệ thống chính sách, pháp luật về cổ phần hóa chưa đồng bộ, thống nhất, đầy đủ; một số cơ chế chính sách chưa được sửa đổi, bổ sung kịp thời, phù hợp với điều kiện mới.

⁵ Chương trình hành động số 94-CTHĐ/TU ngày 17/10/2017 của Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 03/6/2017 của Hội nghị lần thứ năm Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tiếp tục cơ cấu lại, đổi mới và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước, đề ra: Thực hiện hoàn thành cổ phần hóa đối với Công ty TNHH MTV Cảng Cửa Việt trong năm 2017; Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Bến Hải trong quý II/2018; Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Triệu Hải và Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Đường 9 trong quý I/2019

⁶ Dự kiến hoàn thành trong giai đoạn 2011 - 2016, sau đó điều chỉnh sang năm 2017

⁷ Nghị quyết số 29/NQ-HĐND ngày 14/12/2017 của HĐND tỉnh quy định: Trong quá trình thực hiện cổ phần hóa các Công ty lâm nghiệp, dành khoảng 15-20% diện tích có khả năng cạnh tranh nhằm cân đối giải quyết những nhu cầu sản xuất thiết yếu của người dân sống ở vùng phụ cận, qua đó khắc phục tình trạng thiếu đất sản xuất trong dân.

⁸ Công ty cổ phần Môi trường và Đô thị Đông Hà, Công ty Quản lý và Xây dựng Giao thông Quảng Trị...

Vấn đề chồng lấn, tranh chấp đất đai giữa lâm trường với các tổ chức, cá nhân diễn ra rất phức tạp, lâu dài nhưng chưa được quan tâm giải quyết dứt điểm.

Trong quá trình xây dựng phương án sử dụng đất của các công ty lâm nghiệp, giữa doanh nghiệp và các huyện, thị chưa thống nhất được diện tích giao về địa phương, diện tích doanh nghiệp giữ lại nên làm chậm quá trình phê duyệt phương án sử dụng đất. Sự phối hợp giữa các đơn vị, nhất là giữa doanh nghiệp và địa phương có mặt chưa tốt.

Tính nhiều lần thay đổi chủ trương về việc giao đất, tài sản của Công ty TNHH MTV Cửa Cửa Việt cho một số đơn vị khác nên làm chậm tiến độ cổ phần hóa⁹.

Một số doanh nghiệp chưa thực sự quan tâm, tổ chức triển khai thực hiện cổ phần hóa tại đơn vị mình, tâm lý dựa vào nhà nước, e ngại sau khi cổ phần hóa không còn là cán bộ, công chức nhà nước.

IV. Kiến nghị, đề xuất

1. Đối với HĐND tỉnh

Tiếp tục giám sát, kiểm tra về công tác sắp xếp, đổi mới và cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước; tình hình quản lý, sử dụng đất đai của các công ty lâm nghiệp; việc giao lại đất cho nhân dân sản xuất theo Nghị quyết số 29/NQ-HĐND ngày 14/12/2017 của HĐND tỉnh.

2. Đối với UBND tỉnh

Kiến nghị Trung ương hoàn thiện hệ thống pháp luật phục vụ quá trình sắp xếp, cổ phần hóa, cơ cấu lại và nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp có vốn nhà nước như: Rà soát, sớm ban hành các luật sửa đổi, bổ sung liên quan đến doanh nghiệp nhà nước; rà soát sửa đổi, bổ sung quy định về sắp xếp, xử lý tài sản công, tiền sử dụng đất, thu tiền thuê đất, thuê mặt nước gắn với cổ phần hóa và thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp có vốn nhà nước; ban hành các văn bản hướng dẫn các Nghị định của Chính phủ trong việc nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh và đẩy nhanh tiến độ cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước...

Chỉ đạo đẩy nhanh giải quyết các vướng mắc về vấn đề chồng lấn, tranh chấp đất đai ở các công ty lâm nghiệp để sớm hoàn thành công tác cổ phần hóa. Chỉ đạo các công ty lâm nghiệp hoàn thiện phương án sử dụng đất để làm căn cứ định giá doanh nghiệp; trong đó, dành khoảng 15-20% diện tích có khả năng canh tác giao về cho các địa phương nhằm giải quyết những nhu cầu sản xuất thiết yếu của người dân. Đồng thời, xử lý nghiêm minh việc chấp hành kỷ luật, kỷ cương hành chính, quy định pháp luật về quản lý, sử dụng đất đai.

⁹ Năm 2017 dự định giao cầu cảng số 1 cho Công ty Hưng Phát; hiện nay vướng thủ tục chuyển giao tài sản trạm truyền tải điện cho Điện lực Quảng Trị, kê chống xói lở cho Công ty Hợp Thịnh

Có giải pháp gắn kết quả việc thực hiện sắp xếp, đổi mới và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước với việc đánh giá trách nhiệm của người đứng đầu; tiếp tục đổi mới công tác bố trí bổ nhiệm, miễn nhiệm đối với người đứng đầu doanh nghiệp nhà nước.

Tăng cường chỉ đạo các ngành, địa phương, doanh nghiệp nhà nước trong việc thực hiện phương án sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn tại các doanh nghiệp đã được phê duyệt; kiểm tra, thanh tra, không để xảy ra thất thoát vốn, tài sản nhà nước trong quá trình sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn và quản lý, sử dụng vốn nhà nước. Bổ sung nội dung kiểm tra, thanh tra trách nhiệm người đứng đầu đơn vị trong việc chấp hành kỷ luật hành chính khi thực hiện kế hoạch cổ phần hóa và thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp.

Tiếp tục thực hiện công tác thoái vốn theo lộ trình quy định tại Quyết định số 1232/QĐ-TTg ngày 17/8/2017 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt danh mục doanh nghiệp có vốn nhà nước thực hiện thoái vốn giai đoạn 2017 - 2020.

Tổ chức kiểm tra, thanh tra việc chấp hành pháp luật thực hiện mục tiêu, chiến lược, kế hoạch và nhiệm vụ được giao, đánh giá hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp, cán bộ quản lý doanh nghiệp; kịp thời chấn chỉnh sai phạm.

Đẩy nhanh việc minh bạch, công khai hóa thông tin về hoạt động của các doanh nghiệp nhà nước theo quy định.

3. Đối với các doanh nghiệp

Các công ty lâm nghiệp thực hiện đầy đủ nội dung tại Thông báo ý kiến kết luận số 119/TB-UBND ngày 10/10/2018 của Phó Chủ tịch UBND tỉnh về công tác cổ phần hóa. Chủ động, phối hợp với các sở, ban ngành, địa phương giải quyết dứt điểm tình trạng xâm canh, xâm chiếm đất của công ty; hoàn thiện phương án sử dụng đất để trình cấp có thẩm quyền thẩm định, phê duyệt.

Trên đây là báo cáo kết quả giám sát về tình hình sắp xếp, đổi mới và cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước do tỉnh quản lý giai đoạn 2016 - 2020. Kính báo cáo Thường trực HĐND tỉnh./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBND tỉnh;
- Thành viên Đoàn giám sát;
- VP: HĐND, UBND tỉnh;
- Các sở: TC, TN&MT;
- Ban ĐM&PT DN tỉnh;
- TT HĐND các huyện VL, GL, TP, CL, HL; TX Quảng Trị, TP Đông Hà;
- Lưu VT, Ban KTNS.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN

Phan Văn Phụng